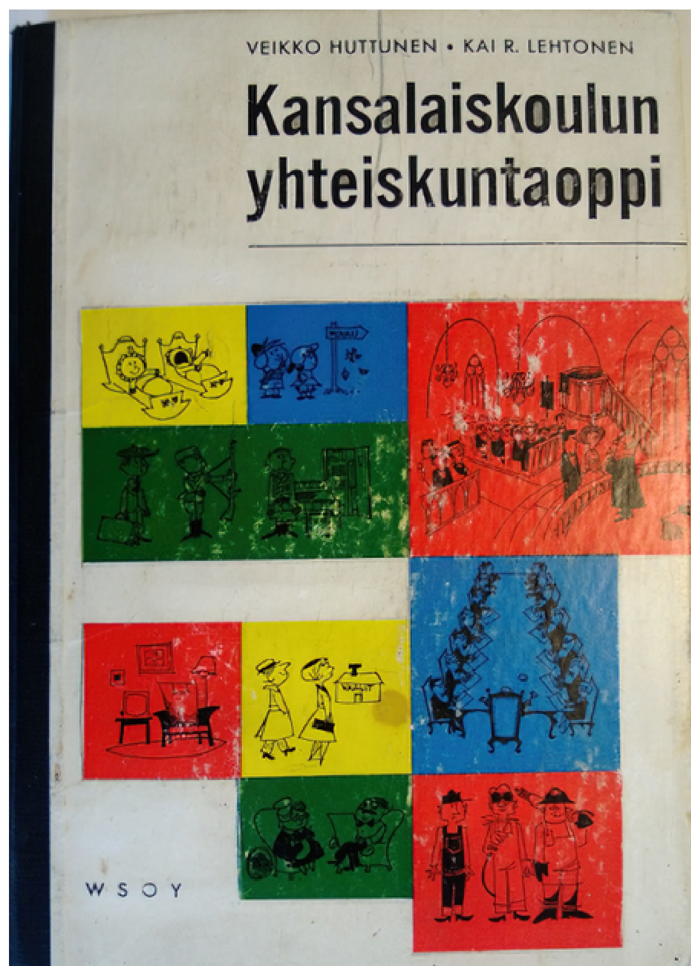
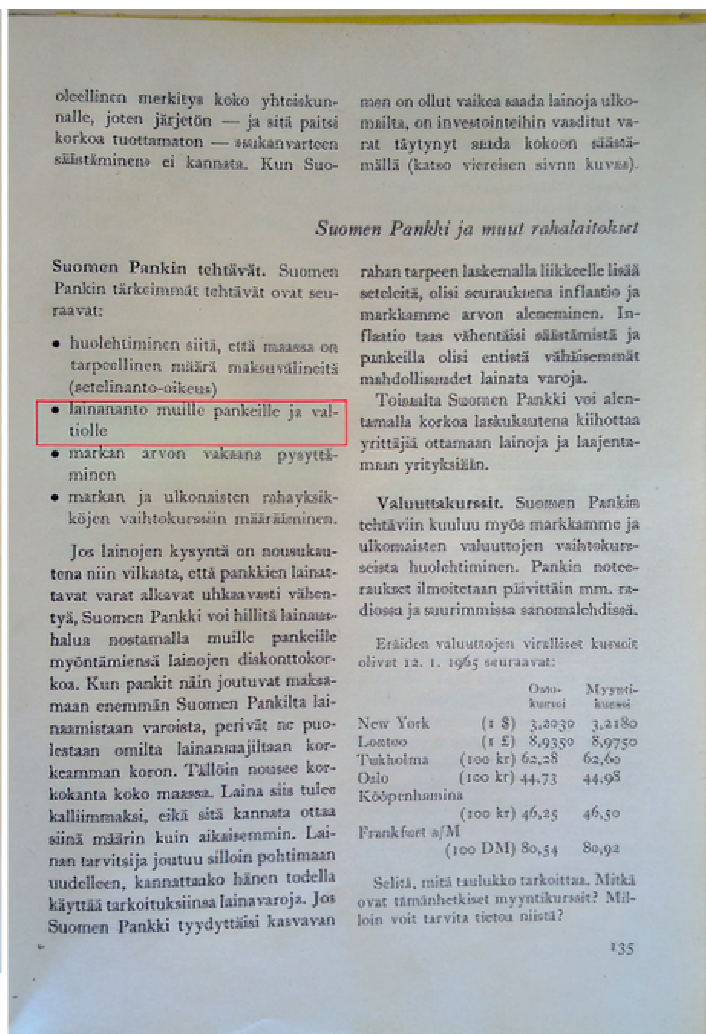

Rikas Suomi tuhottiin siirtymällä lainaamaan rahaa juutalaisten pankkikartellilta.

Tämä kuva on otettu kansakoulun yhteiskuntaopin kirjasta vuodelta 1965

oleellinen merkitys koko yhteiskunnalle, joten järjetön — ja sitä paitsi korkoa tuottamaton — »sukanvarteen säästäminen» ei kannata. Kun Suomen on ollut vaikea saada lainoja ulkomailta, on investointeihin vaaditut varat täytynyt saada kokoon säästämällä (katso viereisen sivun kuvaa).

Suomen Pankki ja muut rahalaitokset

Suomen Pankin tehtävät. Suomen Pankin tärkeimmät tehtävät ovat seuraavat:

- huolehtiminen siitä, että maassa on tarpeellinen määrä maksuvälineitä (setelinanto-oikeus)
- lainananto muille pankeille ja valtiolle
- markan arvon vakaana pysyttäminen
- markan ja ulkonaisten rahayksiköjen vaihtokurssiin määrääminen.

Jos lainojen kysyntä on nousukautena niin vilkasta, että pankkien lainattavat varat alkavat uhkaavasti vähentyä, Suomen Pankki voi hillitä lainaushalua nostamalla muille pankeille myöntämiensä lainojen diskonttokorkoa. Kun pankit näin joutuvat maksamaan enemmän Suomen Pankilta lainaamistaan varoista, perivät ne puolestaan omilta lainanmaajiltaan korkeamman koron. Tällöin nousee korkokanta koko maassa. Laina siis tulee kalliimmaksi, eikä sitä kannata ottaa siinä määrin kuin aikaisemmin. Lainan tarvitsija joutuu silloin pohtimaan uudelleen, kannattaako hänen todella käyttää tarkoituksiinsa lainavaroja. Jos Suomen Pankki tyydyttäisi kasvavan rahan tarpeen laskemalla liikkeelle lisää seteleitä, olisi seurauksena inflaatio ja markkamme arvon aleneminen. Inflaatio taas vähentäisi säästämistä ja pankeilla olisi entistä vähäisemmät mahdollisuudet lainata varoja.

Toisaalta Suomen Pankki voi alentamalla korkoa laskukautena kiihottaa yrittäjiä ottamaan lainoja ja laajentamaan yrityksiään.

Valuuttakurssit. Suomen Pankin tehtäviin kuuluu myös markkamme ja ulkomaisten valuuttojen vaihtokursseista huolehtiminen. Pankin noteeraukset ilmoitetaan päivittäin mm. radiossa ja suurimmissa sanomalehdissä.

Eräiden valuuttojen viralliset kurssit olivat 12. 1. 1965 seuraavat:

		Ostokurssi	Myyntikurssi
New York	(1 $)	3,2030	3,2180
Lontoo	(1 £)	8,9350	8,9750
Tukholma	(100 kr)	62,28	62,60
Oslo	(100 kr)	44,73	44,98
Kööpenhamina	(100 kr)	46,25	46,50
Frankfurt a/M	(100 DM)	80,54	80,92

Selitä, mitä taulukko tarkoittaa. Mitkä ovat tämänhetkiset myyntikurssit? Milloin voit tarvita tietoa niistä?

135

Herra Kani suosittelee lukemaan oikealla olevan sivun kokonaan. Nimittäin miten-ja-kuinka sen aikaista rahajärjestelmää kuvaillaan, on ällistyttävän mielenkiintoista luettavaa.

Seuraava kuva on otettu suomen (keskus)pankin dokumentista nimeltään Suomen Pankin kotimainen luotonanto 1868-1992 kuukausitilastot (PDF)

SUOMEN PANKIN LUOTOT JULKISELLE SEKTORILLE

1963-1992, miljoonaa markkaa

		JVK:t	Lainat	Lainat Valtion Vakuus-rahastolle	Valtion vekselit	Muut	Suomen Pankin kassan vaihtor.	Yhteensä
1983	1	560	0	-	-	38	95	692
	2	666	0	-	-	34	105	805
	3	786	210	-	-	46	115	1 157
	4	709	210	-	-	26	132	1 077
	5	593	210	-	-	14	140	956
	6	618	440	-	-	8	135	1 201
	7	620	440	-	-	2	145	1 208
	8	647	440	-	-	3	156	1 246
	9	549	720	-	-	9	168	1 446
	10	465	720	-	-	4	175	1 365
	11	497	720	-	-	5	165	1 387
	12	499	1000	-	-	19	176	1 694
1984	1	457	1000	-	-	12	180	1 648
	2	400	1000	-	-	16	188	1 604
	3	583	1000	-	-	20	179	1 782
	4	467	1000	-	-	18	174	1 659
	5	415	1000	-	-	16	154	1 585
	6	371	1000	-	-	11	134	1 516
	7	383	1000	-	-	3	127	1 513
	8	336	1000	-	-	9	129	1 474
	9	283	1000	-	-	6	131	1 419
	10	227	1000	-	-	6	129	1 362
	11	215	1000	-	-	7	108	1 330
	12	138	1000	-	-	21	130	1 289
1985	1	145	1000	-	-	8	139	1 291
	2	117	1000	-	-	14	143	1 274
	3	174	1000	-	-	18	147	1 339
	4	165	790	-	-	13	147	1 115
	5	174	790	-	-	13	140	1 117
	6	174	790	-	-	6	137	1 107
	7	172	560	-	-	0	143	874
	8	161	560	-	-	0	150	870
	9	155	280	-	-	0	150	585
	10	119	280	-	-	0	149	548
	11	168	280	-	-	0	123	571
	12	131	-	-	-	14	151	296
1986	1	146	-	-	-	8	153	307
	2	77	-	-	-	4	144	225

Loppuvuodesta 1985 suomen (keskus)pankki ei enää luotottanut julkista sektoria. Syitä tähän voi vain arvailla, mutta lopputuleman taidammekin jo tietää?

Tämä kuva on EKP:n www-sivuilta ja siinä kuvataan talous- ja rahaliiton (EMU) kolmea vaihetta

Talous- ja rahaliiton kolme vaihetta

→ Vaiheet lyhyesti
→ Vaihe 1
→ Vaihe 2
→ Vaihe 3

Vaiheet lyhyesti

VAIHE 1 1.7.1990 alkaen	Pääomanliikkeet vapautetaan.
	Keskuspankkien yhteistyötä lisätään.
	Ecu (Euroopan valuuttayksikkö, euron edeltäjä) tulee vapaaseen käyttöön.
	Taloudellinen lähentyminen etenee.

VAIHE 2 1.1.1994 alkaen	Euroopan rahapoliittinen instituutti perustetaan.
	Julkisen sektorin keskuspankkirahoitus kielletään.
	Jäsenvaltioiden rahapolitiikkaa yhdenmukaistetaan.
	Taloudellinen lähentyminen syvenee.
	Edetään kohti kansallisten keskuspankkien riippumattomuutta, jonka tulee toteutua Euroopan keskuspankkijärjestelmän perustamiseen mennessä.
	Kolmatta vaihetta valmistellaan.

VAIHE 3 1.1.1999 alkaen	Muuntokurssit kiinnitetään peruuttamattomasti.
	Euro otetaan käyttöön.
	Euroopan keskuspankkijärjestelmässä aletaan harjoittaa yhteistä rahapolitiikkaa.
	EU:n sisäinen valuuttakurssimekanismi (ERM II) otetaan käyttöön.
	Vakaus- ja kasvusopimus tulee voimaan.

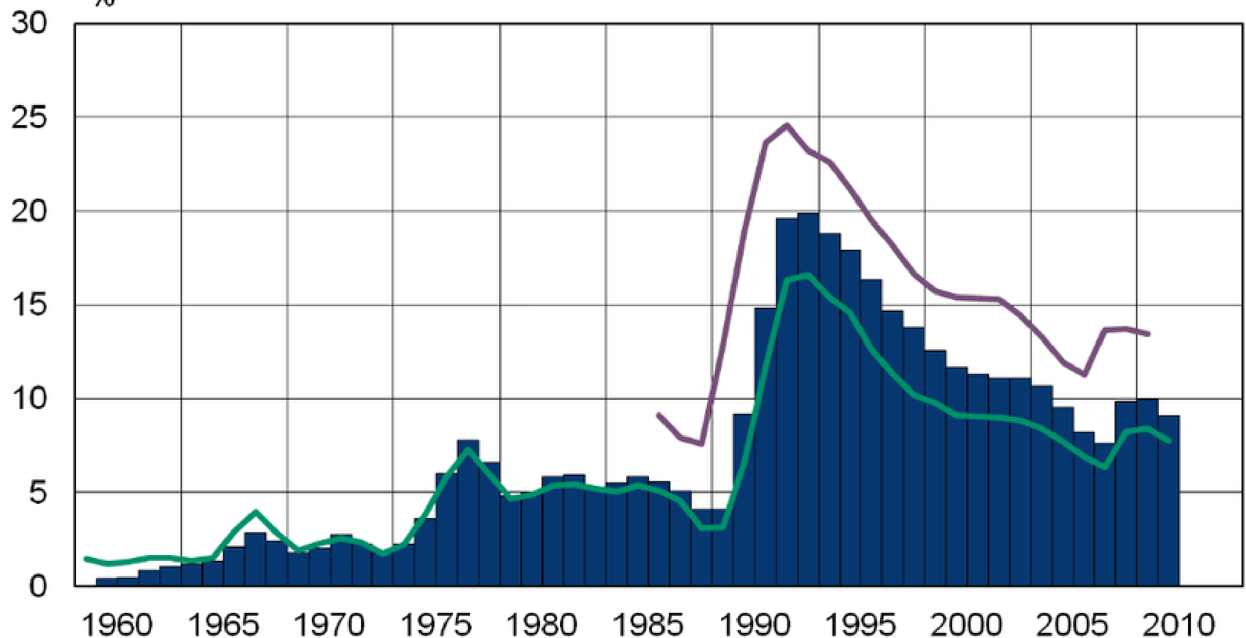
Varsin yksiselitteistä, eikö totta?

Tässä kuvassa on kuvattu Suomen työttömyysaste vuosien 1960 ja 2010 välisenä aikana

SUOMEN PANKKI FINLANDS BANK
EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Työttömyys Suomessa

Työttömyysaste (Työ- ja elinkeinoministeriö)
Työttömyysaste, 15-74-vuotiaat (Tilastokeskus)
Työttömien työnhakijoiden ja piilotyöttömien työttömyysaste
%

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Valitettavaa on se, että 90-luvun lamassa tilastokeskusta käskettiin manipuloimaan työttömyyslukuja. Tämä käsky pätee edelleenkin tosin hienosäädetyillä ohjeilla.

Noh, mitä tekemistä em. kuvilla on keskenään? Useitakin eri asioita, mutta laitetaan tähän kaksi (ehkäpä) tärkeintä:

Valtio ei tarvitse yksityisten rahoja selviytyäkseen velvoitteistaan, mutta yksityiset tarvitsevat valtion kulutusta (keskuspankki rahoittaa alijäämät) maksaakseen verot ja kerryttääkseen varallisuutta. Toisin sanoen mm. "kestävyysvaje" on valhetta ja luonnollista työttömyysastetta ei ole olemassa.

Kun taloudesta poistettiin ensisijainen rahan lähde (keskuspankkia kiellettiin rahoittamasta valtion alijäämiä) ajettiin koko talous riippuvaiseksi ainoasta jäljelle jääneestä lähteestä: pankeista. Ja tulokset ovat ällistyttävän selkeät.